

[Justitsministeren.]

fører Ahnfelt-Rønne samt Overretssagførerne Jessen og Sachs. Disse udmærkede og indsigtfulde Fagmænds Anbefaling af Forslaget maa altid veje tungt til dets Fordel.

Endvidere skal jeg fremhæve, at ved Gennemførelsen af den nye Straffelov, der traadte i Kraft den 1. Januar 1933, er som bekendt helt nye Principper i Strafferetten blevet ført ud i Livet, og disse Principper maa ogsaa indvirke paa Reglerne i Strafferetsplejen. Medens man tidligere i væsentlig Grad lagde Vægt paa den strafbare Handling, tager man nu i vidt Omfang Hensyn til Gerningsmandens individuelle Forhold. Derfor fastsætter den nye Straffelov meget vide Strafferammer for de fleste Forbrydelser. Dette medfører naturligvis en overordentlig stor Udvidelse af Domstolenes Myndighed i Strafferetsplejen paa Grund af det store Spillerum, der saaledes aabnes for Strafudmaalingen. Under disse Omstændigheder vil det ikke være rigtigt vedblivende at overlade Behandlingen af alle de mange Straffesager, der ikke hører under Nævninger, til rent juridisk sammensatte Domstole. Det vil være rimeligt, at den læge Befolkning kommer til at tage Del i Strafferetsplejen, og dette sker paa den bedste og mest praktiske Maade ved Indførelse af Domsmandsinstitutionen.

Lovforslagets herhenhørende Regler gaar i øvrigt ud paa, at Doms mænd skal medvirke i alle de til Underretterne henlagte Straffesager, det vil altsaa sige i alle Ikke-Nævningesager, dog med 3 Undtagelser, nemlig for det første de i § 925 omhandlede klare Tilstaaelsessager, for det andet i Politisager og for det tredje i Søsager, i hvilke fagkyndige Dommere allerede nu medvirker.

Under Ankebehandling for Landsret skal Doms mænd medvirke i alle de Sager, der i 1ste Instans er blevet paakendt under Doms mænds Medvirken, samt tillige i Tilstaaelsessagerne efter § 925. Dersom Anken omfatter Bevisbedømmelsen, vil Ankebehandlingen komme til at forme sig som en fuldstændig ny Domsforhandling med fornyet Bevisumiddelbarhed.

Om Retternes Sammensætning, naar Doms mænd skal medvirke, bestemmer Forslaget, at Underretten skal bestaa af Underretsdommeren som Formand og to Doms mænd, medens Landsretten i Ankesagerne skal sammensættes af tre Landsdommere og tre Doms mænd med Landsretsformanden som Formand. I Tilfælde af lige Stemmetal skal det for tiltalte gunstigste Resultat indtræde.

Doms mændene skal medvirke ved

Domsforhandlingen og Paakendelsen af Sagen. Derimod skal de ikke deltage i Forundersøgelsen, men da der indføres Bevisumiddelbarhed, vil Forundersøgelsen blive indskrænket til det mindst mulige.

Udtagelsen af Doms mænd foreslaas ordnet paa lignende Maade som Udtagelse af Nævninger, og Reglerne om Udtagelse af Doms mænd og Nævninger er derfor i videst muligt Omfang sammenarbejdet og for de sidstes Vedkommende tillige forenklet en Del.

Jeg kommer nu til Lovforslagets andet Hovedpunkt: *Ophævelsen af Højesterets Beføjelse til at paakende Bevisspørgsmaal i Straffesager.*

Ifølge Retsplejelovens § 945, sidste Stykke, kan Anke i Nævningesager ikke grundes paa, at Spørgsmaalet, om tiltalte skal domfældes, er urigtigt afgjort som Følge af en fejlagtig Bedømmelse af Bevisernes Vægt. Derimod er Højesteret ikke udelukket fra at paakende Bevisspørgsmaalet i andre Straffesager. Efter Loven af 1932 kan dette imidlertid kun faa Betydning i Sager, der er paakendt i 1ste Instans ved Underret og paaanket til Landsret, og som derefter med Justitsministerens Tilladelse efter Lovens § 966 paaankes videre til Højesteret som 3die Instans.

Ved nærværende Lovforslag udelukkes Højesteret ifølge Forslagene til § 966 og § 967 ogsaa fra at paakende Bevisspørgsmaal i disse sidstnævnte Sager. Dette er en naturlig Følge af, at Sagerne normalt vil blive paadømt under Medvirken af Doms mænd og under Anvendelse af Bevisumiddelbarhed. Det vil da være det naturligste, at den Regel, der nu gælder for Nævningesager, ogsaa kommer til Anvendelse for andre Straffesager.

At Udviklingen saaledes gaar i Retning af at indskrænke Højesterets Kompetence i Straffesager med Hensyn til Bevisspørgsmaal, er for øvrigt en naturlig Følge af, at Højesteret næsten aldrig tillader, at Afhøring af Vidner eller Udspørgning af tiltalte finder Sted direkte for Højesteret.

Under disse Omstændigheder maa det blive betænkeligt, at Bevisspørgsmaal efter at være afgjort af Landsretten, som selv har hørt tiltalte og Vidnerne give Forklaring, derefter skulde kunne paakendes af Højesteret paa Grundlag af Protokollater optaget ved Underretten. Da der i Domsmandssager ikke i Forvejen vil have fundet nogen udførlig Protokollation Sted, vilde en saadan Ordning for øvrigt ogsaa være meget besværlig.